

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 1Ndt/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012375
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Bargel
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2123012375.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbělského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 3. júla 2024 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného ml. G. Q. v spore o príslušnosť medzi Okresným súdom Lučenec a Okresným súdom Trnava, takto

rozhodol:

Podľa § 22 ods. 1 Trestného poriadku príslušným súdom v trestnej veci obžalovaného ml. G. Q. vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 10T/30/2023, je Okresný súd Trnava.

odôvodnenie:

Dňa 21. júla 2023 podala prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava na Okresný súd Trnava obžalobu na ml. G. Q. pre spáchanie prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), písm. e), ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pre skutok tam uvedený.

Okresný súd Trnava uznesením, sp. zn. 10T/30/2023, zo 4. apríla 2024, podľa § 341 Trestného poriadku postúpil trestnú vec obžalovaného mladistvého G. Q. na prejednanie Okresnému súdu Lučenec. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že:

„Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec z 12.1.2024 bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 21.9.2009, sp. zn. 11P/381/2005, bol G. Q. zverený do náhradnej starostlivosti starého otca W. Q., bytom A. č. XXX, okres M.. Otec mladistvého obžalovaného nie je v rodnom liste uvedený, matka mladistvého obžalovaného žije v Nemecku. Pred umiestnením do reedukačného centra žil v spoločnej domácnosti so starým otcom. Obývali rodinný dom, ktorý je v osobnom vlastníctve starého otca. Starý otec zabezpečoval počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti mladistvému obžalovanému výchovu a starostlivosť v rámci svojich schopností a možností. Vedel adekvátne reagovať na jeho potreby, prejavoval zodpovedný postoj k povinnostiam voči nemu, mal záujem a ochotu vytvárať mu stabilné prostredie pre zabezpečenie jeho riadnej výchovy a starostlivosti a napĺňanie jeho citových a vývinových potrieb. Na jeho žiadosť bol mladistvý 30.6.2021 hospitalizovaný na Akútnom detskom psychiatrickom oddelení v Michalovciach z dôvodu závislosti od psychoaktívnych látok. Následne bol umiestnený do Reedukačného centra. Dňa 25.10.2022 obžalovaný dovŕšil plnoletosť a bol vyradený z evidencie Reedukačného centra Hlohovec. Z uznesenia Okresného súdu Lučenec z 9.2.2024, sp. zn. 5Ps/6/2023, súd zistil, že obžalovanému bola súdom obmedzená spôsobilosť na právne úkony a za opatrovníka mu bol ustanovený W. Q. - jeho starý otec.

V zmysle § 341 ods. 2 Trestného poriadku, v konaní proti mladistvému možno uplatniť výnimku zo všeobecných pravidiel o miestnej príslušnosti súdov. Túto výnimku možno uplatniť len vo vzťahu k mladistvému. Jej podstata spočíva v tom, že ak to vyžaduje prospech mladistvého, môže príslušný súd postúpiť vec súdu, v ktorého obvode má mladistvý trvalý pobyt, alebo súdu, na ktorom z iných dôvodov je vykonanie trestného konania so zreteľom na záujmy mladistvého najúčelnejšie. Treba primárne posudzovať prospech a záujem mladistvého na postúpení veci a nie napríklad otázku rýchlosti či hospodárnosti konania. Záujem a prospech mladistvého obvineného sa pritom hodnotí z

hľadiska starostlivosti spoločnosti o mládež, ktorá sa prejavuje výchovným pôsobením trestného konania na mladistvého za účelom dosiahnutia jeho nápravy a následného plnohodnotného spoločenského uplatnenia.

Zo spisového materiálu vyplýva, že mladistvý obžalovaný dovŕšil 25.10.2022 plnoletosť, ktorou mu skončil nariadený výkon ústavnej starostlivosti v Reedukačnom centre Hlohovec, následne bol prepustený z ústavnej starostlivosti k svojmu starému otcovi, ktorý má trvalý pobyt na adrese A. č. XXX, v okrese M. a ktorý bol obžalovanému ako osobe, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola súdom obmedzená, ustanovený za opatrovníka. Súd je toho názoru, že v prospech mladistvého obžalovaného je vykonanie predmetného trestného konania na Okresnom súde Lučenec, v obvode ktorého má obžalovaný hlásenú adresu trvalého pobytu, kam sa vrátil po skončení ústavnej starostlivosti a kde sa zdržiava aj jeho starý otec, ktorý mu bol zároveň ustanovený za opatrovníka prihládajúc na osobu obžalovaného a jeho stav (osoba s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony) ako aj na skutočnosť, že ide o prostredie ktoré obžalovaný pozná (zdržiava sa tam dlhodobo už pred nástupom do reedukačného centra) a ktoré pozná obžalovaného, čo môže mať následne pozitívny vplyv na jeho osobu z hľadiska jeho nápravy a začlenenia sa do spoločnosti".

Okresný súd Lučenec uznesením, sp. zn. 33T/18/2024, z 3. júna 2024, podľa § 341 Trestného poriadku per analogiam podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vyslovil svoju nepríslušnosť v trestnej veci obžalovaného mladistvého G. Q., pretože:

„Okresný súd v Lučenci týmto uznesením vyslovuje svoju nepríslušnosť konať a rozhodovať vo veci, čo odôvodňuje tým, že obžalovaný G. Q. dňom XX. XX. XXXX nadobudol plnoletosť, preto na konanie už nemožno aplikovať ustanovenie § 341 Tr. por. Toto zákonné ustanovenie zakladá len fakultatívnu povinnosť súdu postúpiť trestnú vec na prejednanie inému súdu ako miestne a vecne príslušnému. Z pripojeného rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k. 5Ps/6/2023-107, z 9. 2. 2024 sa potvrdzuje, že obžalovaný G. Q. bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka mu súd ustanovil starého otca W. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom A. XXX, ktorý je oprávnený vykonávať aj všetky úkony pred súdmi, čo bráni obžalovanému procesne vypočuť. Daný stav predpokladá dôvod pre obligatórne ustanovenie obžalovanému obhajcu v zmysle § 37 ods. 2 Tr. por., čo nijakým spôsobom nestiaži uplatňovanie si obhajobných práv obžalovaným. Súčasťou vyšetrovacieho spisu je znalecký posudok o duševnom stave G. Q. č. 46/2023, vyhotovený znalkyňou MUDr. C. z odvetvia psychiatrie. Posudok bol vyhotovený 26. 5. 2023, teda v čase, keď už bol obžalovaný dospelým. Znalkyňa u neho nezistila žiadne známky duševnej choroby, alebo poruchy, ktoré by bránili jeho schopnosti chápať zmysel trestného konania, preto jeho pobyt na slobode pre spoločnosť nepovažovala za nebezpečný a nenavrhol mu uložiť ochranné psychiatrické liečenie. Z iného znaleckého posudku č. 3/2023 znalkyne Mgr. G. zo 6. 4. 2023, znalkyne z odboru psychológie vyplýva záver, že osoba v čase páchania trestnej činnosti bola schopná uvedomiť si protiprávnosť svojho konania, ale jej schopnosť ovládať svoje konanie bola znížená. Práve s prihliadnutím na rozsudok Okresného súdu Lučenec vo veci, sp. zn. 5Ps/6/2023, ktorým rozhodnutím bol obžalovanému ustanovený opatrovník s určením oprávnení a povinností, okrem iných aj pre vykonávanie administratívnych úkonov pred súdmi, nemožno zaverovať, že je to záujem mladistvého, aby príslušný súd postúpil vec na prejednanie inému súdu miestne a vecne nepríslušnému. Z uvedeného dôvodu Okresný súd Lučenec nesúhlasí s rozhodnutím o postúpení veci a vyslovuje svoju nepríslušnosť".

+ + +

Po oboznámení sa s obsahom predloženého spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 22 ods. 1 Trestného poriadku ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Trnava a Okresnému súdu Lučenec zistil, že na rozhodnutie o podanej obžalobe je príslušný Okresný súd Trnava.

Okresný súd Trnava ako miestne príslušný súd postúpil vec obžalovaného maloletého Q. miestne nepríslušnému Okresnému súdu Lučenec, kde má menovaný nahlásenú adresu trvalého pobytu a kde by sa mal teraz zdržiavať, pričom obžalovaný toto prostredie pozná a táto okolnosť môže mať pozitívny vplyv na jeho osobu z hľadiska nápravy a následného plnohodnotného spoločenského uplatnenia.

Podľa § 341 Trestného poriadku môže miestne príslušný súd postúpiť vec obžalovaného mladistvého miestne nepríslušnému súdu, v ktorého obvode má obžalovaný mladistvý trvalý pobyt len vtedy, ak to vyžaduje v prospech mladistvého.

Vyššie spomenuté argumenty Okresného súdu Trnava nie sú dostatočne presvedčivé a ani objektívne podložené, pričom najvyšší súd nezistil žiadnu vecnú a relevantnú okolnosť odôvodňujúcu, že by prejednanie trestnej veci obžalovaného mladistvého Q. na miestne nepríslušnom súde bolo pre neho prospešnejšie. Treba poznamenať, že menovaný je plnoletý - bude mať už 20 rokov a pre účely trestného konania vyplýva zo znaleckých posudkov, že je plne príčetný.

Za takejto situácie je nutné prioritne rešpektovať právo obžalovaného na zákonného sudcu, ktoré sa odvíja od miestnej príslušnosti - § 17 Trestného poriadku založenej v tomto prípade miestom spáchania trestného činu.

S ohľadom na uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.